

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra RIGSDAGSTALER 1866

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 571.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig10val-shoot-idm139947078505872/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Rigsdagstaler 1868

ret, som det aldrig havde misbrugt, og som der ikke var nogen Rimelighed for, at det nogensinde vilde misbruge; thi efter min Tanke bytter det ikke at ville blande Politiken sammen med Moralen; men jeg maa dog indskærpe, at, skjøndt det er ganske sandt, at det danske Folk i en Række af Aarhundreder har været saa overvættets fredeligt, at det nøiedes med en rolig Død, naar det ikke paa skikkeelig Maade kunde faae et roligt Liv — jeg maa indskærpe, siger jeg, at, skjøndt det virkelig har saaledes været Tilfældet, saa kræver det dog en nøiere Undersøgelse, om man tør vente det Samme herefter, eller om ikke i dette Folkelighedens Aarhundrede ogsaa det danske Folkeliv er vaagnet med Kraft, og om ikke netop Betragtningen af et ufolkeligt Landstings Virkning til at qvæle enhver folkelig Livsrørelse, om ikke netop det vil nøde Folket til at see, at hvor kjær man end har den dagligdags Rø og Mag, saa kan man dog ogsaa kjøbe Guld for dyrt, saa man maa dog hellere, naar det skal være, en Stund stride hart for Livet, end kun have Vaaget mellem Straadød og Selvmord.

Jeg har nok hørt, at det kun skal være det Landsting, som det forrige Ministerium krævede, der kunde befrygtes at ville staae i en saadan fjendtlig Stilling til Folket og Folkethinget og den almindelige Valgret, og at dette paa ingen Maade er Tilfældet med det Landsting, som efter Overeenskomsten nu staaer paa Dagsordenen; men, hvis saa er, da tør jeg sige, da maa Forslaget anderledes undersøges og klarere oplyses, end det hidtil er skeet; thi, som det nu foreligger, med det nye Landstings indviklede og kunstlede Valgmaade, kan hverken Folket eller jeg finde Andet rimeligt, end at der bestandigt vilde være et født Overtal, der stod skarpt imod Folket, imod alt Folkeligt og den almindelige Valgret, og hvilken ubodelig Skade dette vilde være for Land og Rige, synes nu vel at være overseet; men det er jo dog aabenbart indlysende, saasnart man betænker, at vi her hos os ikke have de Bestemmelser, som man, saavidt jeg veed, har alle andre Steder, hvor der er Tokammersystem. Vi have hverken en forenet Rigsdag eller noget andet lovligt Middel til, selv om Konge og Folk derom var aldeles enige, at tvinge et privilegeret og haardnakket Landsting. — —